



# LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

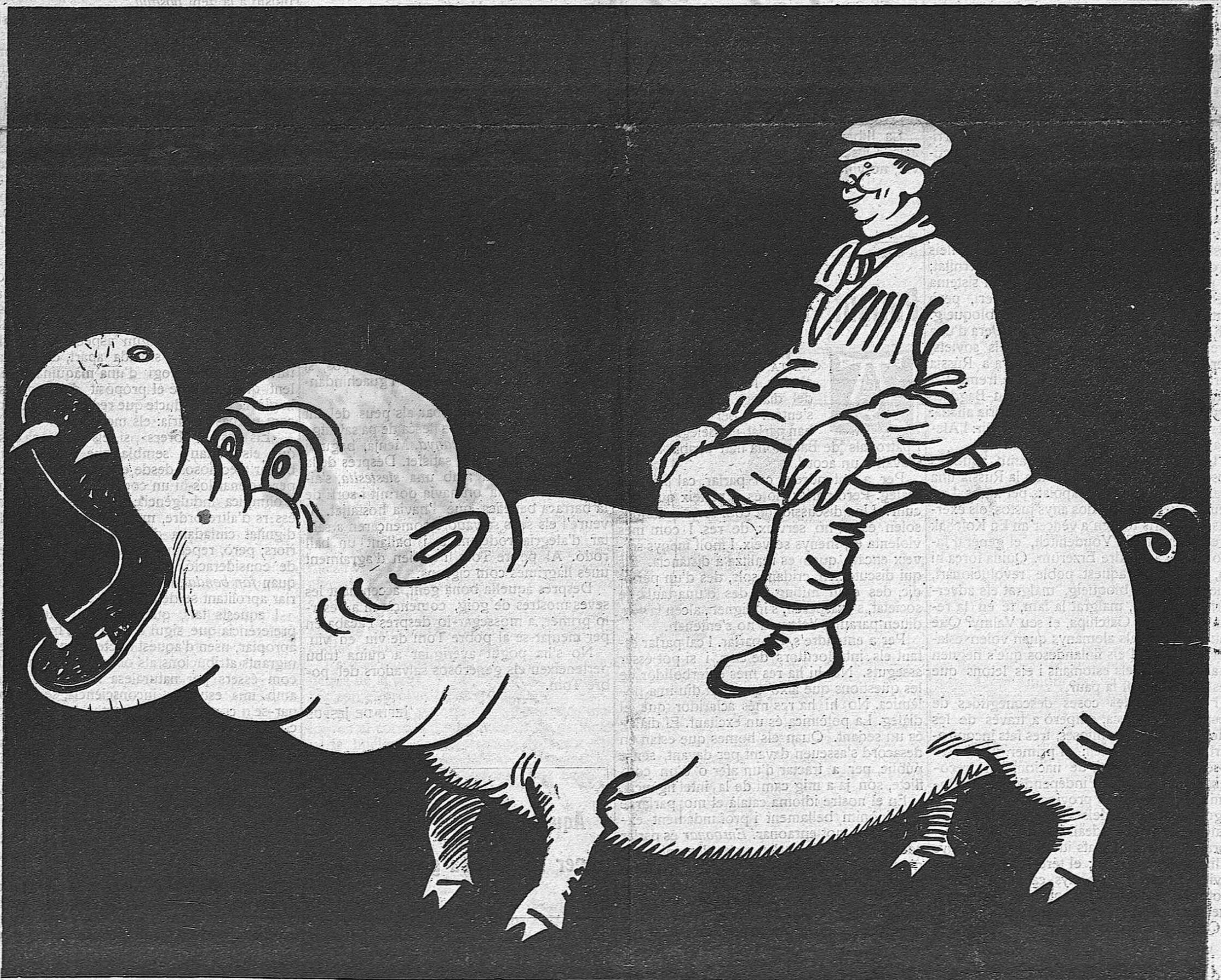
**AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA**  
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR  
(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA  
TELÈFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ  
Fòra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

## JA ERA HORA!



—A l'últim m'he convençut que la pau i la tranquil·litat és lo que engreixa més als homes.

# El tractat de la pau social

Fa poc més de dos mesos que, coincidint amb l'arribada a Barcelona del senyor Amado, les representacions patronals i obreres s'avingueren a alçar el lock-out del ram de construcció i les vagues diverses, mentre es preparava una solució legal i duradera del plet. D'allò se'n va dir l'armistici. Aquest, però, fou trencat, i la lluita social es feia novament menaçadora a la ciutat nostra. I és que les circumstàncies presents del problema social, fan inútils els armistícis. Si alguna cosa té valor, és un tractat de pau.

El tractat de pau podem nomenar a les Bases firmades per la Comissió mixta que ha actuat a l'Ajuntament. Quan semblava inevitable el xoc violent dels dos exèrcits, del qual haurien sortit tots dos vençuts, ha vingut la pau, i el tractat està ja en vigor.

Això no vol dir que tot estigui ja resolt. Vol dir només que tot està encarrilat. I encara que, en els dies tempestuosos que avui vivim, els descarrilaments sempre són possibles, ningú no pot negar que acaba de donar-se un gran pas pel camí dret de les bones solucions.

El tractat de la pau social firmat a Barcelona no pot tenir la virtut miraculosa de resoldre el problema obrer. Però tindrà, si és lleialment complert, la virtut de realitzar les transformacions necessàries i ineludibles per medis pacífics i d'evitar les sotragades violentes i cruents, de les quals no podria sortir altra cosa que destrucció, fam i barbúrie. Vagi, doncs, el nostre lliure vot a favor del tractat de pau social que ha sortit de la Casa de la Ciutat de Barcelona.

# L'aniversari de la revolució russa



Dos anys compliren, el dia 7, de l'adveniment de la República dels soviets. Dos anys de revolució russa i de governació comunista. Dos anys d'escollar totes les recriminacions i totes les faules denigrants per al poder popular moscovita. I coincidència simbòlica: el dia 5 En Lloyd George, a la Cambra dels Comuns, declarava que la intervenció guerrera no era possible.

Al mateix temps, un diputat, i coronel, Mr. Malouc, no pas socialista, sinó del partit lliberal s'aixecava per a afirmar que ell, arribat de Rússia, desmentia totes les inexactituds fetes circular pels governs aliats. La situació a Rússia no era ni anàrquica ni caòtica. Els trens i els tramvies marxaven; els teatres i els cines funcionaven; les esglésies i els monuments artístics estaven intactes; la instrucció era obligatòria; se publicaven lleis protectores de la infància i de la maternitat; el proletariat sosté fervorosament el sistema dels soviets. Que hi ha fam? Cert, però també l'herència de la guerra i el bloqueig. El coronel Malouc acaba dient que era d'una precisió immediata la pau amb els soviets, perquè sinó la influència alemanya a Rússia serà decisiva, i així com abans se tremolava davant la frase Hamburg-Berlín-Bagdad, avui una altra frase menaça la victòria aliada: Berlín-Moscú-Wladivostok; és a dir: l'Alemanya dominadora a tot l'Orient.

La nostra gent no medita amb aquestes coses, i creu encara governen la Rússia una maffia de descamisats, apoiats per xinos. I no veuen que al cap de dos anys justos, els exèrcits proletaris tornen a vèncer an En Kolchak i rebutgen an En Voudenitch, el general famós que va pendre Erzerum. Quina força hi ha, doncs, en aquest poble revolucionari, que malgrat el bloqueig, malgrat els adversaris múltiples, malgrat la fam, té en la recent batalla de Gatchipa, el seu Valmy? Què veuran en ell els alemanys quan volen establir contacte? I els finlandesos que's neguen a atacar-lo? I els estonians i els letons que desitgen amb ell la pau?

Hi han moltes coses desconegudes de nosaltres a Rússia, emperò a través de les informacions calumnioses, tres fets incontrovertibles se destaquen: el primer, l'aplicació absoluta del principi de nacionalitats, reconeixent els soviets la independència de Polònia, Finlàndia i les províncies bàltiques; el segon, la decisió dels capitosts russos de realitzar els seus idealismes, a la mateixa hora que els nomenats idealistes—alemanys i aliats—els rebutgen; el tercer, la força dels soviets, al cap de dos anys, capaç de vèncer a tots els seus adversaris, coaligats, res menys, que amb tota l'Europa vencedora.

Que han apelat al terror? Innegable, però

tota humanitat reformadora ha caigut en tragèdia. Cap doctrina ni cap religió pot presentar-se neta de sang. Tots els pobles han estat terroristes quan han posat en erècció la seva ànima. Els nostres burgesos canten *Els Segadors* i *Els Segadors* són el terror dels maximalistes i dels patriotes catalans de 1640. I encara ja sonen veus exculpadores, ja els testimonis visuals ens conten que els fusellaments de la guàrdia roja han arribat a cinc mil, en una població de cent milions i que la guàrdia blanca de Finlàndia té en les seves hecatombes dotze mil sacrificats.

La llibertat ve del Septentrió, deien els avis. Obscura, contradictòria, cruenta, si es vol, no vindrà ara la llibertat de l'Orient?

PARADOX

## Parlant, la gent s'entén



AQUESTA dita catalana ve a proclamar les virtuts i l'eficàcia del diàleg. Parlant, la gent s'entén. I per això, perquè han parlat, els delegats obrers i patronals de Barcelona han arribat al cap-d'avall a un acord.

Per a entendre's, cal parlar, cal anar al diàleg. Però parlar no és el mateix que discutir. Una discussió, tal com les discussions solen ésser, no serveix de res. I com més violenta és, menys serveix. I molt menys serveix encara quan es realitza a distància. Els qui discuteixen, cridant sols, des d'un periòdic, des d'un míting o des d'una taula de societat, s'exasperen, s'indignen, alcen la veu, diuen paraules lletges. I no s'entenen.

Per a entendre's, cal parlar. I cal parlar estant els interlocutors de cara, i si pot ésser asseguts. No hi ha res més enterbolidor de les qüestions que això que s'en diu una polèmica. No hi ha res més aclaridor que el diàleg. La polèmica és un excitant. El diàleg és un sedant. Quan els homes que estan en desacord s'asseuen davant per davant, sense públic, per a tractar d'un afer o d'un conflicte, són ja a mig camí de la intel·ligència.

En el nostre idioma català el mot parlar té un sinònim bellament i profundament expressiu: el mot enraonar. *Enraonar* és parlar aduint raons i és parlar raonablement. Així d'un home prudent i de bon criteri, en diem els catalans un home *enraonat*.

Quan els capitosts de la Federació Patronal i de la Confederació del Treball discuteixen, els uns per un costat i els altres per

un altre sobre el plet o els plets obrers, deien coses fortes, formulaven amenaces contraproduents, empitjoraven la situació, però no s'avenien ni s'entenen.

Per a entendre's ha calgut que parlessin, que enraonessin. D'aquí ve que per a la intel·ligència hagi estat un destorb certa autoritat que discordeja molt i enraona poc, i, al contrari, hagi estat un lligam fel·lú la intervenció d'una altra autoritat, municipal aquesta, que no ha fet discursos als uns ni als altres, sinó que, simplement, ha parlat, ha enraonat amb ells...

FULMEN

## El pobre Tom

CONTE AFRICÀ

N'om recorda ben bé el nom de la illa on va ésser traslladat en Tom quan va adquirir-lo en un mercat de esclaus l'hisendat *Don Panchito*. Només sé que'l pobre Tom treballava com un negre i que com a recompensa pel seu treball rebia més fuetades que grans de arroc.

La canya de sucre resultava ben amarga pel pobre Tom. El sucre no'l tastava mai i la canya la sentia sovint sobre les seves costelles. El cor del pobre Tom era un niu de fel.

Prou sentia ànsies de llibertat i desitjos de revenja el pobre esclau, però res podia fer amb l'argolla al peu i el fuet del *mayoral* constantment al seu damunt.

La illa era extensa i sols la part conreuada era coneguda. Un dia, de les muntanyes del Nord i dels boscos verges que les cobrien, començaren a sortir bandades d'homes del mateix color que el pobre Tom; invadiren la plana i cridant coses estranyes en una llengua desconeguda, mataren als amos de l'hisenda, calaren foc a les cullites i trencant les cadenes que fermaven al pobre Tom, l'aixecaren uns quants sobre les seves espatlles i se l'endugueren en triomf.

El pobre Tom tingué un esclat d'alegria al veure que aquells germans de raça li retornaven la seva llibertat. Els que el duien a coll s'endintzaren en els boscos d'on havien sortit i després de pujar i baixar serralades i muntanyes, arribarem a una vall on s'hi veien un centenar de barraques.

Els *capitalistas* que havien fraginat al pobre Tom com si fos un *Dominguín* qualsevol, el depositaren curosament sobre un jaç de palla nova, veient-lo fadigat de tan sotraqueig, el deixarem dormir unes quantes hores. Durant aquella estona de repòs, si en va somnià de tangos i àpats i guachindangues el pobre Tom!

Al despertar-se va trobar als peus del llit una cassola de arròs, una llesca de pa salvatge i un mig coco ple de canya. Menja, begué i el pobre Tom se sentí satisfet. Després de la digestió que ajudà amb una *siestesita*, s'aixecà de la palla on havia dormit i sortí de la barraca benèfica que l'havia hostatjat. Al veure'l els seus salvadors començaren a saltar d'alegria rodejant-lo i ballant un ball rodó. Al pobre Tom li queien d'agraïment unes llàgrimes com cigrons.

Després aquella bona gent, accentuant les seves mostres de goig, començaren a besar-lo primer, a mossegar-lo després i acabaren per menjar-se al pobre Tom de viu en viu.

No s'ha pogut averiguar a quina tribu perteneixen els generosos salvadors del pobre Tom.

JEPH DE JESPU

Aquest número ha passat per la censura governativa

## Entorn del sindicalisme

Malèvola obstinació

Sempre s'ha vist la incomprensió, tossuderia i ignorància en tractar de la qüestió obrera, en parlar de les demandes, dels procediments, de les idealitats sindicalistes; sempre aquest empeny per part dels que no hi són a dins de situar el problema en una posició falsa; en considerar-lo des d'un punt de vista estrafalari sense cap connexió amb la realitat.

A veure. Quin valor tenen les tan retretes expressions de que, l'actuació de les associacions obreres no és la pròpia, que el sistema adoptat pels sindicalisme és contraproduent i tota la sèrie de consells i crides al bon sentit i al bon camí que des de la Premsa i fora d'ella es fan als sindicalistes? Francament, varies vegades sols pot salvar-se de fer-se'ls-hi odiosament despreciables la tomta i pedantesca ingenuïtat de que donen mostra.

Primerament. Fins avui, entre la gent que direm representativa, els polítics i les publicacions correctament a l'us, a un sindicalista no hi havia pas qui se'l prenguessen en serio; era un ser deslloriat que no mereixia ésser tingut en compte per a res com a factor de organització i civilitat; i en parlar-ne era sols per a fer-ne objecte del més verinós menyspreu. No hi havia pas qui volgués pendre's la molèstia d'esbrinar les doctrines que el sustentaven; de compulsar la vitalitat que li donava forces; de conèixer l'origen i el procés evolutiu d'aquest idealisme que's desplega tan poderós. Semblava que la seva virtualitat no fos més que per a causar repulsió a la gent *posada*.

Avui l'apreciació del sindicalisme s'està modificant ràpidament. S'ha guanyat consideració, un lloc conquistat a la força, per imposició d'ells mateixos; però que de igual modo també es reconegut a la força, a reganyadents, per la burgesia i governants; i sobre tot li han donat impuls les gestes que amb doctrines similars han tingut lloc a l'Europa del nord i central quina influència s'expandeix impetuosa a tot arreu. Però en les altures tot està igual; si en parlen és per a donar un trist i enutjós espectacle amb llurs judicis. Sovint s'hauran sentit o trobat escrites, equivalents a un força general pensar, expressions figurades com, «els nostres obrers» indicant els de Barcelona, de Catalunya, etc.; amb un tò de bondadosa protecció, perquè en aquell moment convé al seu interès o a la seva vanitat apropiarse llurs mèrits. Es un condescendent afalac dirigit a una cosa en algun aspecte digne de consideració però situada apart, d'altra naturalesa, com l'elogi d'una màquina excel·lent que és manté el propòsit d'apropriar-se la glòria pel producte que rendeix, o talment com un pastor diria: els meus xais.

«Els nostres obrers», sí, els seus; una cosa que els pertany, sembla que es dignessin baixar afectuosos desde el seu estat superior per a donar-los-hi un copet a l'espatlla plens d'olímpica indulgència; els han considerat éssers d'altre ordre, molt lluny de posseir la dignitat ciutadana dels seus enlairats superiors; però, repetim, algunes vegades dignes de consideració, ço és, quan *estàn quiets*, quan *fan bondat*, o quan es volen vanagloriar aprofitant se de llur crèdit o vàlua.

I aquests tals, que, desde el seu lloc de preferència que sigui com sigui s'han pogut apropiat, usen d'aquest tracte, d'aquestes denigrants atribucions als obrers, de cosa útil, com éssers per naturalesa inferiors, ho fan amb una estúpida inconsciència, sense donar-se'n compte, arrastrats per la força del costum com un patrici romà prenia per cosa naturalíssima i definitiva l'existència dels esclaus. I són els que amb la mateixa ingenuïtat s'exasperen perquè els treballadors sostenen la lluita de classes o millor dit de abolició de les classes, precisament ells que en la vida pràctica són els mantenenedors de les castes i dels privilegis, que mantenen amb els obrers una ben marcada i desdenyosa separació.

La insidiosament manyaga frase esmentada té una segona part, quasi bé sempre correlativa, que ve a posar les coses al seu degut lloc per a que no quedi cap dubte respecte

a la seva intenció i alcanç. Així, a dotzenes de vegades, queda ampliada pàrrecudament: «Els nostres obrers són bons per si mateixos, si no s'escoltessin a ningú; però es deixen enganyar, són desencadenats per uns pocs (aquí poseu-hi: exaltats que els exploren; farsants; vividors, etc. etc.) que imbuïnt-els-hi utopies de desordre els perverteixen...». Se compren tot el verí, tota la maligna intenció que enclou aquesta manera de parlar, o bé, la trista mentalitat de qui raona d'aquesta manera? Es a dir, en tots els partits polítics; en totes les agrupacions que manifesten una tendència qualsevol; en tots els ordres en que els homes poden decantar-se formant un cos de voluntats homogènies és corrent i natural, sense que ningú se'n estranyi, que algú es posi per damunt de la generalitat, que n'hi hagi de més capacitats per a enfocar la qüestió, que els interessa, i intel·ligents per a orientar, dirigir o doctrinar les aspiracions, això que és vist de sempre i en tots els cassos, en tractar-se de les masses obreres ja és inadmissible. I consti que l'organització obrera res té de comú amb les altres—aquí esten senyors prudents i correctes de l'ordre inveterat no poden pas consentir-ho ni acabar-s'ho que els treballadors puguin portar una alta finalitat ideològica, i que entre ells hi hagi homes de coneixements i consciència que puguin dirigir destrament o teoritzar en l'objectivitat perseguida. Avesats a considerar el proletariats com una massa amorfa, manca de virtualitat cívica i sentiment de la pròpia situació i de la necessitat seva, que tan bé els iria, l'aparició i ràpid desenrotllament del sindicalisme amb sos procediments i demandes imperioses, que en mala hora vé a perturbar el regalat benestar de tants aprofitats, se'ls ha de figurar com una cosa terriblement odiosa i repudiable.

Són molts i molts els qui, inconscientment o no, encara parteixen del punt de que els obrers han de formar eternament una classe inferior, i que les seves manifestacions, si en fan, han d'ésser ben modestament acompasades; súpliques ben respectuoses i humils, com el clam d'un ramat de bous. La gran idealitat, el bell somni del bon burgès que seria que no es cuidessin més que de treballar.

LL. PUJOL MASSAGUER

LA RUSIA DE AVER Y LA DE HOY

## Las fuerzas tenebrosas

**E**l desmoronamiento del imperio ruso y la caída del zarismo se atribuyen con frecuencia en la prensa y en los libros a la acción nefasta de las fuerzas tenebrosas.

A estas fuerzas tenebrosas se alude a veces con el nombre de elementos extraños, fuerzas ocultas, poderes irresponsables, etc.

De la existencia de esos poderes protestaron los zemstvos, protestó la Duma, protestó el pueblo, pero en vano. La política rusa, el pueblo ruso continuó siendo juguete de esos agentes misteriosos.

No conviene confundir las llamadas fuerzas tenebrosas con los elementos reaccionarios, con la conocida guardia de Iván.

Las fuerzas reaccionarias en Rusia eran muy numerosas y poderosas. Las integraban los Grandes Duques, el Santo Sínodo, la aristocracia, la burocracia, el ejército, la policía.

Las fuerzas tenebrosas no eran tan numerosas, pero eran mucho más poderosas que las reaccionarias.

Las fuerzas tenebrosas era un corro o camarilla, que tenía secuestrado al emperador, que se había apoderado de la voluntad de Nicolás y que hacía triunfar sobre el interés nacional y sobre toda otra consideración sus caprichos arbitrarios.

Así, en la cuestión de la guerra, la camarilla esa, que era germanófila y que imponía ministros y generales de apellido alemán y que propagaba la paz separada con Ale-

mania, tuvo la culpa del desastre de Rumania y de infinitas derrotas intencionadas del ejército ruso, ejército al que pérfidamente se empeñaba en sangrientas y desventajosas batallas y al que se llevaba al combate sin municiones, sin víveres y a destiempo.

La camarilla tenebrosa la componían la emperatriz, la Virulova y Rasputin.

La emperatriz, en su juventud, no le fué fiel a su marido. Se sabe de cierto que tuvo amores con un general. Se asegura que Nicolás era impotente y que ninguno de los hijos, de que se le considera autor, era hijo de su padre.

En su madurez, Alejandra Fedorovna padeció aberraciones sexuales. Fundadamente se supone que la Virulova fué para ella lo que la princesa de Lamballe fué para María Antonieta. La Virulova era una dama de honor de la zarina. Era gorda y fea. Tenía tipo de hospedera. En una ocasión en que Alejandra rompió con uno de sus amantes, llevó la Virulova su cama junto a la de la emperatriz y ya no se separó más de ella.

Rasputin era el árbitro de la camarilla. Alejandra dominaba al emperador, la Virulova dominaba a Alejandra. Y Rasputin dominaba a la Virulova y a la zarina.

Se ha discutido la clase de influjo que Rasputin ejercía sobre estas dos mujeres, si religioso o sexual. Para nosotros es evidente que sexual. La religión no fué más que un pretexto, no fué más que la tapadera de las más horribles obscenidades.

En primer lugar, la Virulova no era de temperamento exaltado y místico. Era mujer poderosamente carnal, fuertemente atormentada por la lujuria y que sufría incontra-blemente la atracción del macho.

En cuanto a la emperatriz, era de un temperamento parecido al de su camarera, aunque complicado con alguna superstición y con alguna manía rústica.

Las relaciones, que unieron a la emperatriz con Rasputin, no cabe duda que fueron de las más íntimas. Ella le llamaba Gricha, como si dijéramos Gregorito, le regalaba blusas y camisas y le bordaba la ropa. El se la sentaba en las rodillas y la manoseaba al confesarla, la trataba de tú y la llamaba mamá, amada mía, palomita, etc.

Algunos, al abordar este escabroso tema, han intentado justificar a la emperatriz, atribuyendo a su fanatismo actos, que a todas luces fueron hijos de su depravación.

Para nosotros hay un testimonio irrecusable contra Alejandra, y es el del propio Santón siberiano.

Se cuenta que, habiéndole preguntado a éste en una cena, cual era la causa de su poder en la corte y de su influjo sobre la soberana, Rasputin por toda respuesta se limitó a desabrocharse los pantalones y a mostrar su virilidad.

ANGEL SAMBLANCAT

## UN RATO A TUNAS

**E**l mes pasado, la sanuda censura nos hizo trizas nada menos que tres artículos.

No crean ustedes que aquellos engendros nuestros si se hubieran publicado, hubiesen alterado la tranquilidad pública o producido algún terremoto.

Nada de eso. Los tales artículos no tenían nada de particular. Eran pura horchata de chufas o estricto jugo de nabo.

Pero el escamado censor se ve al diablo detrás de la cruz, y la emprende a cintarazos con el propio Jesús crucificado.

Para que los señores del lápiz no nos malogren el cocido, nos dejaremos de políticas y de huelgas, y hablaremos de amor—la cuestión es no aburrirse—: dejaremos en paz a los tunos y dedicaremos unas flores a las tunas.

Me ha sugerido esta idea salvadora el estudio sobre las cortesanas griegas de Emilio Deschanel, que acabo de leer en «Cosmópolis».

Los griegos eran felices. En materia de amor no se privaban de nada.

«Tenemos—decía Demóstenes en su alegato contra Neera—amigas para la voluptuosidad del alma, muchachas para la satis-

facción de los sentidos y mujeres legítimas para darnos hijos de nuestra sangre y guardar nuestra casa.»

Quando un ateniense se había fijado en alguna hetaira y quería obtener sus favores, escribía sobre la muralla del Cerámico el nombre de la bella, añadiendo algunos epítetos halagüeños. La cortesana enviaba su esclava para ver los nombres que habían sido escritos por la mañana y cuando se encontraba el suyo, sólo tenía que permanecer de pie cerca de la inscripción para anunciar que se hallaba dispuesta a aceptar un amante. El pretendiente llegaba, se trataban las condiciones y se concluía el negocio.

En Grecia la prostitución fué un arte público más que un oficio clandestino. Hom- bres muy famosos vivieron en amorosa intimidad con conocidas hetairas.

Aspasia fué amante y musa de Pericles. Demóstenes se gastó en una noche con Lais el fruto de un año de trabajo.

Alcibiades se hizo retratar con la cortesana Nemea sentada sobre sus rodillas.

Infinitos escultores, pintores y alfareros sacaron moldes del pecho de Friné para reproducirlo en vasos, cuadros y estatuas.

El filósofo Platón decía de su querida Arqueanasa, ya vieja: «El amor anida en sus arrugas.»

Crates, el célebre filósofo cínico, se casó con la hetaira Hiparca. Crates, que era jorobado y pobre, condujo a su novia al Pecilo, uno de los pórticos más concurridos de Atenas, y allí en público y al sol, fué consumado el matrimonio. Un amigo de Crates arrojó un manto sobre los esposos.

Demetrio, el conquistador de ciudades, entraba con la diadema en la cabeza en casa de Lamia. Cuando se apoderó de Atenas exigió a la ciudad la suma de doscientos cincuenta talentos, un millón y medio de francos aproximadamente, e hizo recaudar este dinero a rajatabla, como si estuviera muy falto de él. Cuando con grandes esfuerzos fué reunida la suma, dijo: «Que se la lleven a la cortesana Lamia para jabón».

Los atenienses, que se consolaban de sus desgracias haciendo frases, decían que Lamia debió ser muy sucia cuando necesitaba tanto jabón.

La misma pasión, que por las cortesanas y por la belleza experimentaban los grandes griegos, sentía el pueblo. En cierta ocasión, una cortesana, famosa por la hermosura de su talle, amaneció en cinta. El pueblo se amofina y protesta de ese bello modelo que se pierde. Llaman a Hipócrates, el insigne médico, y consigue hacer abortar a la muchacha. Esta recobra la airosidad de su cuerpo. El pueblo aplaude. Renace la tranquilidad.

Seguiremos, si la censura sigue.

A. S.

Aquest número ha sigut censurat

## Sonata XV



**Q**UASI, quasi ja em pensava que eréu morts amb tant temps sense veure'ns. Vosaltres vos devieu pensar que era jo el difunt perquè no em veieu ni em sentieu. En fi, ja hem ressucitat. Som a Sant Tornem-hi; ara preguem a Déu que no'n torni a tenir enopits una altra quinzena o vintena, o lo que sigui perquè la veritat és que a un hom se li rovellen les frontes de tant estar parat.

Com vos ho prengueru vosaltres això de la vaga obligatòria? Anareu a collir bolets per a fer com si treballéssiu? Anaveu a dormir al cine? Doncs mireu jo he estat de sort. Quan més empimpat estava i menys sabia cap on girar-me m'entrà una gran febrada, vaig gitar-me i entre llençols i bregat per la febrada m'he passat una quinzena deliciosa. Com que no sortien diaris no'n llegia, com que estava malalt ningú m'amoinava, àdhuc he aconseguit que una raspa cridanera que tenim deixés de cantar o se'n anés a fer-ho al cel obert.

I mentre jo, colgat fins al nas, ensorrat en un munt de coixins feia volar l'estel i m'empescava tot de coses la mar de divertides, llàstima que ara ja no m'en recordo, creieu que n'hauria pogut fer un munt de contes la mar de xirois.

No sé res del que ha passat. Devegades mentre jo mig dormia i la família dinava, m'arribaven remors de disputes o contro- versies i entre les remors algun nom clar per exemple:

—En Graupera...

I jo pensava qui deu ésser aquest? Com a Graupera no conec més que aquell que venia ams, cordills i xarxes al carrer dels Agullers. Me sembla que no és home d'enredar-se amb qüestions socials.

—El Noi del Sucre diu...

An aquest ja el conec més, me sembla que hem fet beguda i tot plegats, aquest sí que és persona capaç de tenir art i part en la epidèmia de mandra.

—La Federació, En Rodés, En Meca, En Muntañola, En Duch, En Roig i Bergadà, l'alcalde, el sindicat únic...

—Uuuu! Pepeta! Pepeta!

—Digui senyoret.

—Miri ajusti bé la porta i digui an aquells que criden a taula que parlin baix, que no s'apassionin, que callin, millor.

Després me donaven café amb llet, xacolata, una sopeta de caldo. Al llevar-me me trobo amb que encara no's treballa. Vatua nada món! M'havia llevat massa depressa; oh, i feia un fret que pelava. En fi hem anat esperant i avui ha arribat l'hora, de tornar a veure'ns i parlar-nos; que duri.

El mal és que tenim que parlar davant de la censura i naturalment no podem dir mal del govern ni del governador, ni del general, ni dels que regalen bastons, ni de la Patronal, ni del Sindicat, ni del clero.

Potser el clero és l'únic que ens deixarien bescantar, i perquè em deixarien no ho vui fer. Au!

I ara reconeguem amb mi que una conversa sense dir mal dels governs i els governants és com un dinar sense pa o un pa sense sal.

Hi han diaris que parlen de la ingratitud dels francesos envers Clemenceau. El tigre no s'atreveix ni a presentar-se candidat; li diuen vell. Mentre no passin d'aquí pot estar content, el mal és que no l'acusin d'altres coses; la gent comença a adonar-se de que la pau de victòria potser no és pau de justícia i... devegades se veuen coses estranyes.

En fi, bevem nois i a treballar.

MORITZ IX

## Sants de la setmana

### Sant Narcís, bisbe

L'Església de Girona, celebra amb gran solemnitat la festa de son patró Sant Narcís, bisbe que fou de la ciutat en la qual era nat.

Fugint de la persecució, que aquisava amb gran violència als pobrets cristians, Narcís en sa pirada arribà fins a Augusta (avui Ambsburg) de Alemanya, on convertí a tres cel·lèbres cocottes d'aquells temps.

De retorn a casa seva, Girona, i en la ocasió de celebrar el Sant Sacrifici, els infidels l'occiren en companyia de son diaca Sant Felix o Feliu.

Els miracles, Sant Narcís, que's veu que no volia glòries en vida, els feu després de mort. Com tothom sap se'l presenta voltat de mosques, ara sabrem perquè és això.

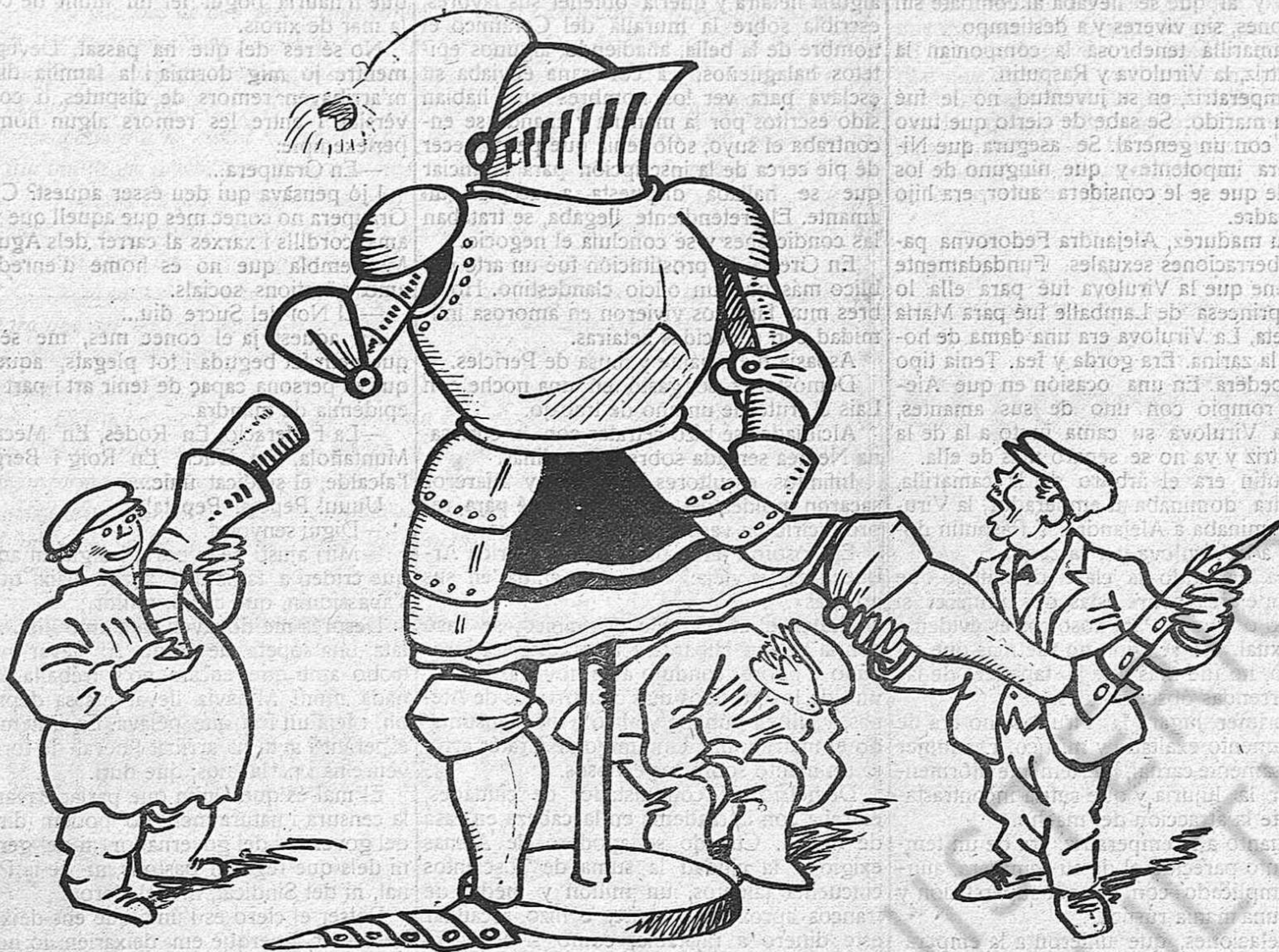
El rei Felip de la França s'apoderà de Girona; els gironencs obriren el sepulcre del sant bisbe i l'aixam de mosques, que s'estava menjant son còs, sortí i començà a picar francesos que morien com tocats per la glànola a les picades dels insectes engreixats per la carn santa d'En Narcís.

Però tot això deu ésser botlla, perquè el *Martirologi romà*, ens parla en la mateixa data d'un altre Narcís, bisbe de Jerusalem i fill d'aquesta ciutat el qual visqué per a fi del segle i. El feren bisbe als vuitanta anys.

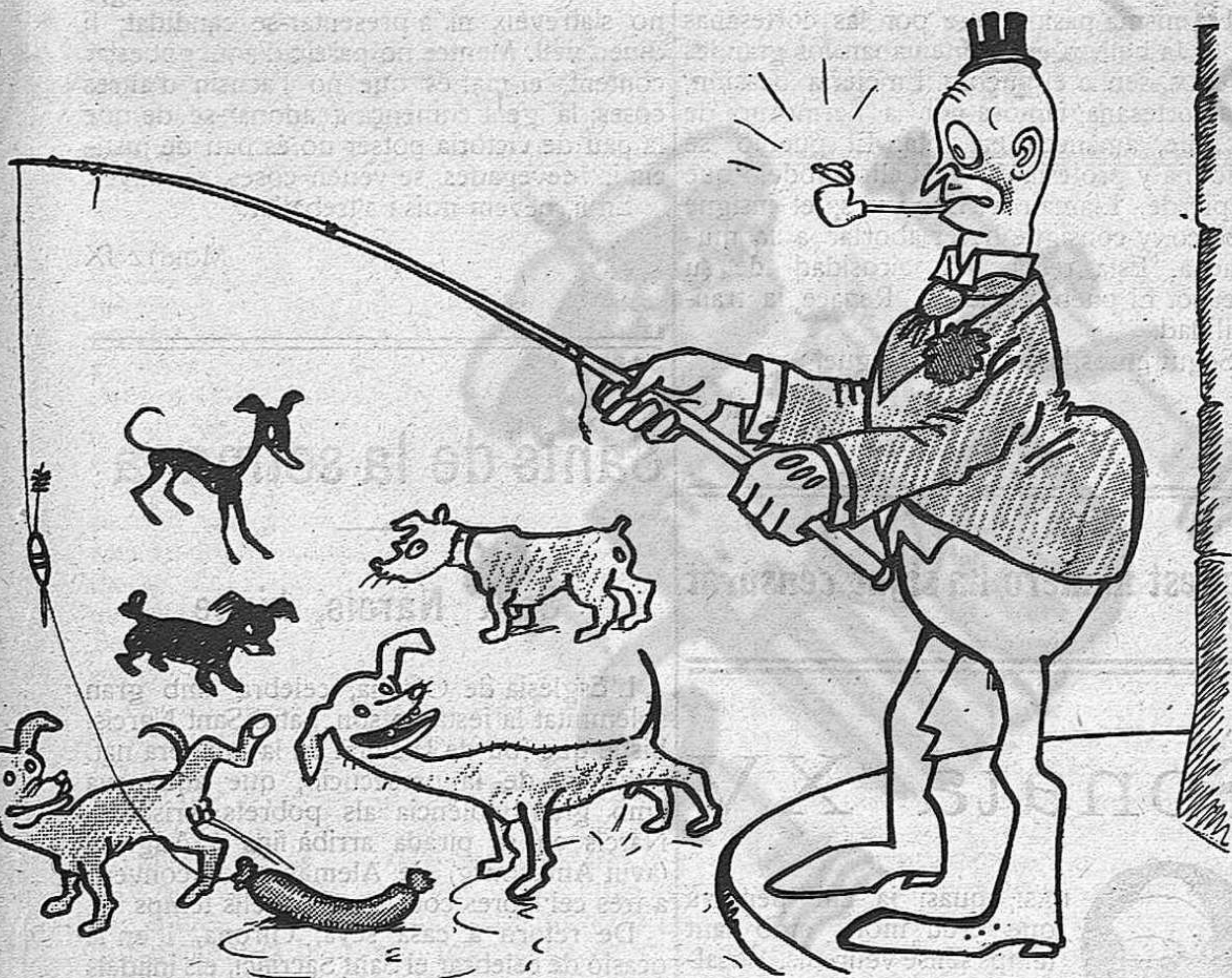
Uns malvats l'acusaren falsament dient:

(\*) D'una setmana o altra.

### El traje de respecte



—Podem desar-lo a l'armari, que ara ja no és necessari.



—Primerament els hi tiraré l'esqué. I després els lligaré amb les ma-teixes llangonics.

—Si no és cert lo que dic. Déu vulgui que'm torni orb.  
 —Si dic mentida resti balb tota la vida.  
 —Me caigui tot lo que tinc d'home sinó és certa m'acusació.  
 Déu volgué castigar-los per embustersos i l'un fou cego, l'altre tullit i el tercer capat.  
 Sant Narcís morí a cent setze anys.  
 I ara que tot-hom en prengui el que vulgui.

Laus Deus

Aquest número ha sigut censurat

### CONSULTA

—Deu lo guard, senyor doctor...  
 Ai, estic més fatigada!...  
 —Segui, seguiu... I doncs, què hi ha?  
 —No ho sé. Si haig de ser-li franca, em trobo molt malament, i no m'explico la causa.  
 —Oh, bé!... Això deixi-ho per mi; tot és qüestió de buscar-la.  
 Veiam, ¿què se sent vostè?  
 Una mica de migranya?  
 —No, senyor; mai n'he tingut.  
 —Punxades a les espatlles?  
 —Tampoc.  
 —L'estòmoc?... El pit?...

—Lo que és per aquesta banda, gràcies a Déu, res em cou.  
 —Doncs, d'on pateix? De les cames?...  
 Del ventre?... Del coll?... Dels peus?...  
 De la boca?... De les barres?...  
 —De cap d'aquests punts que diu.  
 —Ve't aquí una cosa estranya!...  
 Si en resum res l'hi fa mal i segons vostè declara es troba tan malament, ¿de què es queixa?... No descansa?  
 No fa bé les digestions?  
 No té la suficient gana?  
 No diu que està bé del cap?  
 Doncs ¿de què diable s'exclama?  
 —Què se jo, pobra de mi!...  
 Es com una foguerada!...  
 —Però, a veure, parli clar, ¿en quina forma l'ataca aquest mal tan misteriós?  
 —L'hi explicaré en dos paraules.  
 Verbi gràcia, el dematí, quan la noia vé de plaça...  
 «Tot s'ha tornat a apujar, em diu; la carn, les patates, els ous, la gallina... tot!»  
 Al sentí això, em vé una ràbia, que se m'entelen els ulls i l'alé arriba a faltar-me.  
 —Molt bé! Segueixi.

—Altres cops, surto per comprà unes calces que necessita el noi gran, i... «Sap que aquesta vegada se'n farà setze rals més?», em diu, tot somrient, el sastre.  
 Adios! Ja hi tornem a ser!...  
 L'entelament d'ulls, la ràbia, la gran sofocació al cor, el regirament d'entranyes...  
 —I, està clà, això sols li vé en cassos com els que acaba de contar-me...  
 —Sí, senyor.  
 —Doncs... ja tenim esbrinada la causa del mal. Vostè no pateix, com jo em pensava, del fetxe, ni del pulmó, ni de cap llessió amagada que requereixi el concurs de metges o de farmàcies.  
 Sap on el té el mal vostè?  
 —Als nervis?  
 —No. A la butxaca.  
 —Ara vegil!... I què hi haig de fer per tornà al meu cos la calma?  
 —Oh!... No més hi ha un remei.  
 —Quin?  
 —Arribi's al Banc d'Espanya.

C. GUMA

### REPICS

Ens perdonaran els estimats llegidors la nostra ausència de la setmana passada. Privats de donar el número a les màquines per falta de paper, que no'ns pogué ésser servit a conseqüència del lock-out, ens vegérem en el cas de suspendre la publicació, com els ha ocorregut a tants altres periòdics.

Afortunadament els nombrosos i greus conflictes socials d'aquests dies semblen solucionats o quan menys apaïvegats, i les aigües tempestuoses han tornat al seu nivell. Sia solució o entente, sia pau o treva, pedaç o sorgit, el cas és que la ciutat ha renascut a la vida, i la Llibertat, allargant la ma al Treball, sembla riure de joia.

Alegrem-nos-en, i a la tasca!

Els carques de Buenos Aires han fundat una caixa d'estalvis amb l'intent de formar un capital destinat a combatre el bolxeviquisme.

La titulen «Caixa Catòlica», i l'efectiu ascendeix ja a més de deu mil lions de pesos.

Per a ésser ben conseqüents amb el nom que ostenta la caixa, ens sembla que els diners haurien d'ésser repartits entre els pobres. No els sembla?...

Semos u no semos?

El diari nordamericà La Prensa ens fa sabedors de que el governador de Buenos Aires fou apedregat.

Renoi, si que s'ho prenen a la valenta!

I doncs ¿que farien els rabiosos argentins, si es vegessin obligats a patir els governadors que corren per Espanya?

En deurien fer mandonguilles, de segur!

A hores d'ara els reis de Bèlgica ja deuen haver visitat la ciutat de Buffalo.

En tornant poden fer una visiteta a Espanya i deixar-se caure a Barcelona.

Quedaran servits.

En un discurs pronunciat no fa gaires dies a Tarbes, el marescal Foch va proclamar «la necessitat d'unir-se per a la pau de la pàtria».

Xòca-la noi!...

En aqueixes marescalesques paraules devien de inspirar-se certs senyors d'aquí que per qüestions d'amor propi no se sabien entendre.

Ens referim als senyors patrons i als senyors obrers.

Ha tornat a mostrar la seva activitat el famós volcà Mauna (Honolulu).

En una sola erupció va destruir tot un poble. Que prenguin paciència.

En todas partes cuecen habas...  
 S'ha descobert que els negociantes en carns congelades de els Estats Units han vingut guanyant durant la guerra un dos cents per cent en la venda de aquell article de primera necessitat.

Es veu que això de «honrado comercio» de la mateixa manera s'exerceix als país més democràtic del món com a la nació més retardatària de la terra.  
 I és que això de l'egoisme humà, promotor de la tant bescantada *struggle for life* és una mena de pop amb mil'ions de potes.

Oh, els heroics!...  
 El general Pershing està a punt de casar-se. Vés, tantes batalles guanyades, de què li han servit?...

Vencut, davant d'una femella!...  
 I a la seva edat!...  
 Ah!... coteta verda!

No content encara amb la seva grrrran heroi-citat de Fiume, sembla que el famós poeta-soldat D'Anunzio en prepara una altra.  
 Vol llibertat tot un poble.

Vinga!...  
 I quan estigui llest d'allà a la Dalmàcia, que vingui aquí... a veure si ens salva de la derrum-bosis a que ens ha abocat la patronal.  
 Apa, trumfo!...

Sembla que, amb la fredor de aqueixos dies, els bolets s'han amagat i ja no se'n troben ni per remei.

I doncs què deien els boletaires del Foment, que aquesta setmana n'hi haurien tants!...

Molts optimistes creuen que el Tractat de Pau, si es compleix en totes ses parts atenuarà les vagues obreres i els lock-outs patronals.

Naturalment, com que si no fós aixís ja no seria tal tractat de pau.

Perque volen guerra més rabiosa que la guerra sorda que patim... en pau!...